رویداد

کاهش چند ۱۰ میلیارد مترمکعبی منابع آب و افت ظرفیت آبخوان‌ها

مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران با اشاره به چالش‌های موجود در بخش آب گفت: کارنامه ما در بخش آب روی زمین است؛ کاهش چند ۱۰ میلیارد مترمکعبی منابع آب و افت ظرفیت آبخوان‌ها، در کنار تکالیفی که در قانون و برنامه‌های توسعه برای کاهش این ناترازی‌ها تعیین شده، نشان می‌دهد که همچنان کار بزرگی پیش‌روی ما قرار دارد.به گزارش ایسنا، حمیدرضا جانباز، معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا و مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران، با تأکید بر مسوولیت‌های سنگین بخش آب کشور، گفت: با ابلاغ نمودار تفصیلی سازمانی، اکنون زمان آن رسیده است که ساختار جدید شرکت مدیریت منابع آب ایران با سرعت مستقر و عملیاتی شود.وی در جمع مدیران و کارکنان شرکت مدیریت منابع آب ایران، ضمن قدردانی از تلاش‌های همکاران این مجموعه اظهار کرد: در مجموعه آب کشور نیروهای متعهد، متخصص و توانمندی حضور دارند و امیدواریم با استفاده از ظرفیت کارشناسان و مدیران، بتوانیم تحول بزرگی در مدیریت آب کشور رقم بزنیم.جانباز با اشاره به فرآیند بازنگری ساختار شرکت مدیریت منابع آب ایران افزود: از ابتدای حضورم در شرکت، با توجه به سابقه و شرایط ساختاری حوزه آب کشور، موضوع اصلاح ساختار را با دو ملاحظه دنبال کردیم؛ نخست اینکه فرآیند اصلاح ساختار بیش از حد طولانی نشود و دوم اینکه این ساختار به گونه‌ای طراحی شود که با الزامات قانونی برنامه هفتم توسعه، به‌ویژه مواد ۳۸ و ۱۰۵، دچار تغییرات اساسی نشود.وی ادامه داد: با وجود تأخیرهایی که به دلیل شرایط کشور ایجاد شد، در نهایت نمودار تفصیلی سازمان شرکت در اواسط مردادماه ابلاغ شد و اکنون باید مراحل جانمایی نیروها و استقرار ساختار جدید با سرعت دنبال شود. جانباز با اشاره به فعالیت کارکنان صنعت آب در شرایط جنگی، اظهار کرد: در روزهای سخت جنگ، سنگر آب لحظه‌ای خالی نبود و مدیران، معاونان و کارکنان شرکت مدیریت منابع آب ایران با وجود همزمانی این شرایط با تعطیلات و ماه مبارک رمضان، به وظایف خود ادامه دادند.وی افزود: اگرچه شاید نتوانستیم آنگونه که شایسته است ادای دین خود را نسبت به رزمندگان و شهدای کشور انجام دهیم، اما با اطمینان می‌توان گفت که همکاران صنعت آب در انجام وظایف خود کوتاهی نکردند و از تلاش‌های صادقانه آنان صمیمانه تشکر می‌کنم.مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران با تأکید بر ضرورت حفظ سرمایه انسانی شرکت خاطرنشان کرد: فارغ از جابه‌جایی‌های مدیریتی، باید سرمایه انسانی و ظرفیت‌های کارشناسی مجموعه حفظ شود و از توان نیروهای متخصص در مسیر پیشبرد ماموریت‌های بخش آب استفاده کنیم.جانباز همچنین پذیرش مسوولیت در بخش آب را مسوولیتی سنگین دانست و گفت: پذیرش مسوولیت معاونت در حوزه آب، مسوولیتی خطی و ساده نیست و نیازمند جسارت، تعهد و پذیرش مسوولیت‌های سنگین است. امیدواریم با همکاری همه مدیران و کارشناسان، اجزای نمودار تفصیلی سازمان هرچه سریع‌تر جانمایی و ساختار جدید مستقر شود.معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا با تأکید بر ضرورت بازنگری در عملکرد و ساختار مدیریت منابع آب، گفت: اصلاح ساختار باید زمینه استقرار واقعی مدیریت مستقل و مقتدر حوضه‌های آبریز را فراهم کند و به حل مسائل انباشته بخش آب منجر شود.وی با اشاره به مباحث مطرح‌شده درباره ساختار جدید شرکت مدیریت منابع آب ایران اظهار کرد: باید یک بار منصفانه به گذشته نگاه و بررسی کنیم که تصمیمات و ساختارهایی که طی سال‌های گذشته ایجاد شده‌اند تا چه اندازه به استقرار واقعی نظام مدیریت حوضه‌های آبریز و انجام مسوولیت‌های محوله منجر شده‌اند.

جانباز افزود: در سال‌های گذشته واحدهای تخصصی مختلفی ایجاد شده است، اما اکنون باید این موضوع را با توجه به هدفی که قانونگذار برای تشکیل سازمان و استقرار نظام مدیریت آب در نظر گرفته، مجدداً مرور کنیم تا ساختار جدید بتواند به شکل موثر به وظایف قانونی خود عمل کند.مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران با اشاره به چالش‌های موجود در بخش آب ادامه داد: کارنامه ما در بخش آب روی زمین است؛ کاهش چند ۱۰ میلیارد مترمکعبی منابع آب و افت ظرفیت آبخوان‌ها، در کنار تکالیفی که در قانون و برنامه‌های توسعه برای کاهش این ناترازی‌ها تعیین شده، نشان می‌دهد که همچنان کار بزرگی پیش‌روی ما قرار دارد.وی تصریح کرد: کاهش برداشت‌های غیرمجاز، حفاظت از منابع آب و جبران ناترازی‌های موجود، از جمله موضوعاتی است که بخش قابل توجهی از آن همچنان روی زمین مانده و باید با جدیت بیشتری دنبال شود.جانباز تأکید کرد: امیدواریم ساختار جدید، گامی عملی برای استقرار مدیریت مستقل و مقتدر حوضه‌های آبریز باشد و مسوولان این حوزه بتوانند با تمرکز بیشتر، وظایف و ماموریت‌های خود را دنبال کنند.وی همچنین با اشاره به ضرورت بررسی دقیق‌تر مطالعات ساختار شرکت گفت: قرار است این موضوع با تمرکز بیشتری بررسی شود و با استفاده از مطالعات انجام‌شده و ظرفیت دانشگاه تهران، به جمع‌بندی نهایی و اجرایی در زمینه ساختار برسیم.مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران در ادامه با اشاره به نقش شرکت مادر تخصصی در مدیریت شرکت‌های زیرمجموعه اظهار کرد: با وجود اقدامات مثبت انجام‌شده در حوزه برگزاری مجامع شرکت‌ها، باید درباره نقش واقعی شرکت مادر تخصصی بازنگری کنیم.این نقش در وهله نخست بر دو محور نظارت و صیانت از حقوق سهامداران استوار است. وی افزود: در شرکت‌های دولتی نیز باید ظرفیت‌های جدیدی برای استفاده از مشارکت مردم، تشکل‌ها و ذی‌نفعان، روش‌های نوین تأمین سرمایه و شیوه‌های جدید تعامل با گروه‌های ذی‌نفع مورد توجه قرار گیرد. جانباز با تأکید بر ضرورت تقویت نظام گزارش‌دهی و شفافیت شرکت‌ها خاطرنشان کرد: بسیاری از شرکت‌های زیرمجموعه گزارش‌های عملکردی قابل قبولی ارایه می‌کنند، اما این موضوع باید به عنوان یک شرط لازم برای حکمرانی بهتر شرکت‌ها مورد توجه قرار گیرد و نقش شرکت مادر تخصصی نیز متناسب با این رویکرد باز تعریف شود.وی در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به پیگیری‌های انجام‌شده برای تأمین منابع مالی پروژه‌ها گفت: خبر خوبی که روز پنجشنبه از سوی رییس جمهور دریافت کردیم، حاصل پیگیری‌هایی است که برای استفاده از ظرفیت یکی از شرکت‌های تأمین سرمایه انجام شده و امیدواریم این موضوع به‌زودی نهایی و اعلام شود. معاون وزیر نیرو این اقدام را فرصتی مهم برای ایجاد تحرک در مجموعه دانست و افزود: در صورت تأمین منابع، انتظار دارم پروژه‌ها با اولویت‌بندی دقیق و براساس قواعد مشخص انتخاب شوند و پروژه‌هایی که از نظر فنی، اجرایی و ضرورت‌های قانونی اولویت بالاتری دارند، در دستور کار قرار گیرند.

خیز دولت چهاردهم برای احیای سرمایه ملی

مهار مشعل‌های ثروت‌سوز

وزارت نفت با شتاب‌بخشی به طرح‌های جمع‌آوری گازهای مشعل در دولت چهاردهم، روزانه ۱۱.۵ میلیون مترمکعب از هدررفت سرمایه ملی جلوگیری کرد.

به گزارش مهر، سوزاندن گازهای همراه نفت در مناطق عملیاتی کشور، قصه‌ای پرغصه است که دهه‌ها گریبانگیر صنعت نفت ایران بوده؛ داستانی که در آن سرمایه‌ای کلان نه تنها تبدیل به دود و آلاینده‌های زیست‌محیطی می‌شد، بلکه فرصت‌های طلایی ارزش‌آفرینی در زنجیره پتروشیمی را نیز به خاکستر می‌نشاند. اکنون اما در دولت چهاردهم، رویکرد وزارت نفت با محوریت محسن پاک‌نژاد از «مدیریتِ وضع موجود» به «تحول در جمع‌آوری» تغییر جهت داده است.

اهمیت این موضوع برای دولت چهاردهم تا جایی است که به گفته وزیر نفت، این مساله نه یک پروژه حاشیه‌ای، بلکه یک دغدغه مستمر در عالی‌ترین سطوح اجرایی کشور است. پیگیری‌های شخص رییس جمهور در تماس‌های تلفنی و جلسات مدیریتی، نشان‌دهنده عزم جزم قوه مجریه برای بستن پرونده مشعل‌های همیشه روشن است.

این توجه ویژه، بروکراسی‌های اداری را کنار زده و مسیر را برای اجرای طرح‌های زیرساختی هموار کرده است؛ طرح‌هایی که هدفشان جلوگیری از هدررفت منابع و کاهش ناترازی گاز در کشور است.

آمارها گویای یک تغییر ملموس در عملکرد صنعت نفت است. پیش از استقرار دولت چهاردهم، ظرفیت جمع‌آوری گازهای مشعل در مجموعه‌های کلیدی همچون شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب، شرکت نفت مناطق مرکزی و شرکت نفت و گاز اروندان، حدود ۷ میلیون مترمکعب در روز بود. این عدد، با آغاز به کار دولت چهاردهم و راه‌اندازی واحدهای فرآورشی جدید، به رقم خیره‌کننده ۱۶ میلیون مترمکعب در روز رسیده است.به عبارت ساده‌تر، از ابتدای فعالیت دولت چهاردهم تاکنون، روزانه حدود ۱۱ میلیون و ۵۰۰ هزار مترمکعب گاز که پیش‌تر بی‌هدف در مشعل‌ها سوخته می‌شد، اکنون در مدار بهره‌برداری قرار گرفته است. این دستاورد، تنها یک عدد ریاضی نیست؛ بلکه به معنای بازگشت ثروتی است که می‌توانست به جای آلوده کردن هوا، در خوراک‌رسانی به پتروشیمی‌ها یا تأمین شبکه سراسری گاز کشور نقش‌آفرینی کند.

وزیر نفت با اشاره به دستور صریح رییس جمهور مبنی بر رفع هرگونه مانع در این مسیر، تأکید دارد که این پروژه تا رسیدن به نقطه مطلوب و توقف حداکثری گازسوزی، با همان شدت و حدت اولیه دنبال خواهد شد.جمع‌آوری گازهای فلر برخلاف آنچه در نگاه نخست به نظر می‌رسد، پروژه‌ای فوق‌العاده پیچیده از نظر فنی و مهندسی است. این فرآیند نیازمند جمع‌آوری گاز در مبدا، تقویت فشار، انتقال با خطوط لوله و درنهایت فرآورش در تأسیسات تخصصی است که هر کدام نیازمند زیرساخت‌های عظیم و سرمایه‌گذاری‌های کلان است. علاوه بر این، یافتن بازار مصرف یا مشتری برای محصولات جانبی این گازها، پازل دیگری است که باید به درستی چیده شود. در همین راستا، شرکت ملی نفت ایران با امضای ۲۳ قرارداد کلیدی، گام بزرگی برای تغییر وضعیت برداشته است.

براساس پیش‌بینی‌های کارشناسی، اجرای کامل این قراردادها منجر به خاموشی ۵۷ مشعل بزرگ خواهد شد که ثمره اقتصادی آن، ایجاد سالانه بیش از ۸۰۰ میلیون دلار درآمد برای کشور است. استفاده از مکانیسم نرخ پایه صفر برای رقابت بخش خصوصی و غیردولتی در خرید گازهای همراه نفت، یکی دیگر از اقدامات هوشمندانه وزارت نفت بوده است.

دایمی‌شدن این مصوبه در هیات‌مدیره شرکت ملی نفت، پیامی اطمینان‌بخش به سرمایه‌گذاران است که نشان می‌دهد دولت به دنبال ایجاد یک بازار پایدار و امن برای حضور بخش غیردولتی در این صنعت است. برنامه راهبردی وزارت نفت، جمع‌آوری ۹۰ درصد گازهای مشعل تا پایان سال ۱۴۰۶ است. این هدف‌گذاری، فراتر از یک وظیفه سازمانی، یک ضرورت ملی برای گذار به اقتصاد سبز و اصلاح الگوی مصرف انرژی در کشور است.

کارشناسان انرژی معتقدند جمع‌آوری گازهای فلر، کم‌ریسک‌ترین و عقلانی‌ترین مسیر اصلاح ساختار انرژی است؛ چراکه این پروژه همزمان سه هدف را محقق می‌کند: نخست، افزایش بهره‌وری و درآمدزایی؛ دوم، کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی؛ و سوم، ارتقای اعتبار بین‌المللی ایران در شاخص‌های توسعه پایدار.

در شرایطی که ناترازی گاز در فصول سرد سال به چالش اصلی اقتصاد ایران تبدیل شده، بازگرداندن میلیون‌ها مترمکعب گاز به چرخه تولید، اقدامی استراتژیک محسوب می‌شود. مشعل‌های در حال خاموشی، نه تنها نمادی از جلوگیری از اسراف ثروت، بلکه نشانی از حرکت به سمت یک صنعت نفت مدرن، مسوولیت‌پذیر و سودآور هستند.

مسیری که دولت چهاردهم در پیش گرفته، اگر با همین سرعت در توسعه واحدهای NGL و بهسازی پالایشگاه‌های گازی ادامه یابد، می‌تواند در کمتر از سه سال آینده، چهره مناطق نفت‌خیز کشور را به کلی تغییر داده و ثروت نهفته در گازهای مشعل را جایگزین دود و آلایندگی کند.

ماجرای گرانی بنزین و گازوییل در اروپا چیست؟

با وجود اینکه قیمت نفت خام برنت به رکوردهای تاریخی نرسیده است، اما قیمت بنزین و گازوییل در اروپا همچنان نزدیک به بالاترین سطوح خود قرار دارد.به گزارش ایسنا، تجاوز نظامی امریکا به ایران باعث نوسان شدید قیمت نفت شده است. نفت خام برنت، شاخص بین‌المللی بازار، از پایان فوریه بین حدود ۷۳ تا ۱۲۶ دلار در هر بشکه معامله شده و روز جمعه حدود ۹۵ دلار بود. قیمت سوخت در اروپا نیز همسو با این تغییرات حرکت کرده؛ با این حال، قیمت بنزین و گازوییل همچنان بالا مانده است، زیرا قیمت این سوخت‌ها نه فقط به قیمت نفت خام بلکه به هزینه و میزان دسترسی به ظرفیت پالایش نیز بستگی دارد.

اگرچه خودروهای برقی سهم فزاینده‌ای از رجیستر خودروهای جدید را به خود اختصاص می‌دهند، بنزین و گازوییل همچنان نیروی محرکه تقریبا ۹ خودرو از هر ۱۰ خودروی سواری در جاده‌های اتحادیه اروپا هستند. براساس جدیدترین داده‌های مربوط به ناوگان انجمن تولیدکنندگان خودرو اروپا (ACEA)، ۴۹.۲ درصد خودروها با بنزین و ۳۸.۴ درصد با گازوییل کار می‌کنند که در مجموع سهم این دو سوخت را به ۸۷.۶ درصد می‌رساند. برخی دولت‌های اروپایی از زمان آغاز شوک انرژی، مالیات سوخت را به‌طور موقت کاهش داده یا اقدامات حمایتی دیگری اجرا کرده‌اند. با وجود این، قیمت بنزین و گازوییل همچنان نزدیک به بالاترین سطوح تاریخی خود قرار دارد. در هفته منتهی به ۳۱ آگوست، میانگین قیمت بنزین در اتحادیه اروپا به ۱.۹۵ یورو در هر لیتر رسید که حدود چهار درصد کمتر از رکورد ۲.۰۳ یورویی آن در ژوئن ۲۰۲۲ بود. قیمت گازوییل نیز به‌طور میانگین ۲.۰۴ یورو در هر لیتر بود که حدود سه درصد پایین‌تر از رکورد ۲.۱۱ یورویی آن در آوریل ۲۰۲۶ قرار داشت. این ارقام از بولتن هفتگی نفت کمیسیون اروپا به دست آمده و شامل عوارض و مالیات‌هاست. این مجموعه داده‌های تاریخی از ژانویه ۲۰۰۵ آغاز می‌شود.

سومیت ریتولیا، تحلیلگر ارشد عرضه و مدل‌سازی پالایش در شرکت «کپلر» گفت: دلیل اصلی افزایش فاصله میان قیمت نفت خام و قیمت سوخت در اروپا بیش از آنکه صرفا مشکل عرضه نفت خام باشد، به مشکل فزاینده در پالایش و عرضه فرآورده تبدیل شده است. ممکن است نفت خام در دسترس باشد اما ظرفیت تبدیل آن به فرآورده‌های مناسب، به‌ویژه گازوییل، بسیار محدودتر شده است.قیمت گازوییل همچنین بر خانوارهایی تاثیر می‌گذارد که خودروی دیزلی ندارند. این سوخت نیروی محرکه بخش بزرگی از حمل‌ونقل جاده‌ای، کشاورزی و ساخت‌وساز اروپا است و در نتیجه افزایش پایدار قیمت آن می‌تواند در نهایت هزینه مواد غذایی و سایر کالاها را افزایش دهد. آخرین آمار تورم منطقه یورو نشان داد نرخ تورم به ۳.۳ درصد در آگوست افزایش یافته که عمدتا ناشی از افزایش قیمت انرژی بوده است.ذخایر سوخت اروپا پایین است و تجاور نظامی امریکا به ایران و حملات اوکراین به پالایشگاه‌های روسیه، عرضه جهانی فرآورده‌های پالایش شده را مختل کرده است. آلن گلدر، معاون ارشد پالایش، مواد شیمیایی و بازارهای نفت در شرکت «وود مکنزی» گفت: اروپا از واردکنندگان بزرگ گازوییل و سوخت جت است، بنابراین قیمت‌های جهانی را تعیین می‌کند. با محدود شدن صادرات فرآورده‌های نفتی خاورمیانه و روسیه، خریداران سنتی گازوئیل روسیه، از جمله ترکیه و برزیل، به‌طور فزاینده‌ای برای خرید محموله‌های امریکا، هند و دیگر کشورها با خریداران اروپایی رقابت می‌کنند. بنابراین، اختلال در یک منطقه می‌تواند با تغییر مسیر جریان تجارت، عرضه جهانی را محدودتر کند.

حاشیه سود پالایش که بر قیمت سوخت در جایگاه‌ها تاثیر می‌گذارد، در سطوح بالایی قرار دارد. براساس نتایج گزارش رویترز، محموله‌های بنزین یوروبا E5 با قیمت ۶۲.۰۷ دلار در هر بشکه بیشتر از قراردادهای آتی برنت معامله شدند، رقمی که تنها اندکی پایین‌تر از رکورد ۶۲.۱۰ دلاری ژوئن ۲۰۲۲ است.در همین حال، قراردادهای آتی گازوییل اروپا روز سه‌شنبه با ثبت اختلاف قیمت ۷۸.۹۱ دلار در هر بشکه نسبت به برنت، رکورد جدیدی را ثبت کردند و این اختلاف روز چهارشنبه به حدود ۷۷ دلار کاهش یافت.حاشیه سود پالایش نشان می‌دهد بنزین یا گازوییل چه میزان بیشتر از نفت خامی که برای تولید آن استفاده می‌شود، ارزش دارد. بنابراین، یک لیتر سوخت که در جایگاه خریداری می‌شود، شامل هزینه‌ای بسیار بیشتر از نفت خام است. در اروپا، پالایشگاه‌ها با ظرفیت بالا فعالیت می‌کنند و همزمان ذخایر سوخت پایین است. داده‌های شرکت مشاوره هلندی «اینسایتس گلوبال» نشان داد ذخایر بنزین در اختیار شرکت‌های مستقل در منطقه آمستردام-روتردام-آنتورپ در اواخر آگوست، به ۷۵۲ هزار تن کاهش یافت که پایین‌ترین سطح از سپتامبر ۲۰۲۱ بود هرچند این ذخایر در هفته بعد افزایش یافت.پالایشگاه‌های اروپا و امریکا نیز با نرخ بالایی فعالیت می‌کنند.ریتولیا گفت: فعالیت پالایشگاه‌های اروپا به حدود بالاترین سطح خود در سه تا چهار سال گذشته رسیده است، در حالی که میزان بهره‌برداری از پالایشگاه‌های امریکا در هفته پایانی آگوست به حدود ۹۸ درصد رسید.این شرایط به معنای آن است که ظرفیت مازاد اندکی برای واکنش به یک اختلال احتمالی در عرضه وجود دارد.

گلدر همچنین به نزدیک شدن فصل تعمیرات پاییزی پالایشگاه‌ها و خطر اختلال فعالیت پالایشگاه‌های منطقه گلف کاست امریکا در پی وقوع توفان‌ها اشاره کرد. وی گفت: حاشیه سود بالا ممکن است پالایشگاه‌ها را به تعویق انداختن تعمیرات ترغیب کند اما هشدار داد که به تعویق انداختن تعمیرات برای مدت طولانی می‌تواند مشکلات مربوط به قابلیت اطمینان ایجاد کرده و خطر توقف‌های برنامه‌ریزی نشده را افزایش دهد.ریتولیا گفت: با کاهش تقاضای سفر در پایان تابستان و خروج بازار از سوخت گران‌تر مخصوص فصل تابستان، قیمت بنزین ممکن است با کاهش فصلی مواجه شود. گازوییل چنین فرصت فصلی مشابهی ندارد؛ به‌ویژه با نزدیک شدن تقاضای زمستانی و الزامات سخت‌گیرانه‌تر برای سوخت بنابراین حاشیه سود گازوییل می‌تواند تا پاییز و زمستان بالا بماند.عرضه گازوییل به‌ویژه آسیب‌پذیر است، زیرا تعمیرات پاییزی پالایشگاه‌ها می‌تواند تولید را کاهش دهد آن هم در زمانی که بازار به سوخت زمستانی روی می‌آورد و تقاضا برای سوخت گرمایشی افزایش می‌یابد.به گفته کارشناسان، افزایش صادرات گازوییل چین می‌تواند تا حدی به بازار کمک کند، هرچند پرسش اصلی این است که آیا این صادرات می‌تواند ادامه پیدا کند یا خیر، زیرا چین معمولا تامین امنیت عرضه داخلی را در اولویت قرار می‌دهد.ریتولیا افزود: هند نیز می‌تواند سوخت بیشتری به اروپا صادر کند، زیرا این کشور هم ظرفیت پالایش و هم فرآورده‌هایی برای صادرات در اختیار دارد.باوجود این، حتی اگر قیمت نفت خام کاهش یابد، این امر همیشه به کاهش فوری و قابل توجه قیمت سوخت در جایگاه‌ها منجر نخواهد شد. گلوگاه‌های اصلی بازار در شرایط کنونی، ظرفیت محدود مازاد پالایش، کمبود فرآورده‌های آماده مصرف و پایین بودن ذخایر است.هر دو کارشناس گفتند: بازگشایی پایدار تنگه هرمز و بازگشت صادرات فرآورده‌های نفتی خاورمیانه برای کاهش قیمت‌ها اهمیت زیادی خواهد داشت.

گلدر اظهار کرد: ادامه این حملات نظامی فقط باعث می‌شود قیمت‌ها افزایش پیدا کنند، زیرا تقاضای جهانی همچنان از عرضه پیشی می‌گیرد. اگر این وضعیت طولانی شود، تنها راهی که جهان می‌تواند به تعادل برسد، کاهش تقاضا از طریق قیمت‌های بالاتر است. بازار می‌تواند در صورت دستیابی به توافق سیاسی معتبر و از سرگیری کشتیرانی در تنگه هرمز، واکنش سریعی نشان دهد.

وی افزود: اگر تنگه باز شود، احتمالا قیمت نفت خام به‌شدت کاهش خواهد یافت.کاهش قیمت گازوییل کمی آهسته‌تر خواهد بود اما شاهد کاهش قیمت خواهید بود.طبق گزارش یورونیوز، برای اینکه مصرف‌کنندگان اروپایی کاهش محسوس قیمت را تجربه کنند، کارشناسان معتقدند چند عامل از جمله بهبود صادرات فرآورده‌های نفتی از خاورمیانه و روسیه، تداوم فعالیت مناسب پالایشگاه‌ها، افزایش صادرات از سوی عرضه‌کنندگان جایگزین مانند هند و چین و درنهایت بازسازی ذخایر سوخت باید محقق شود.ریتولیا گفت: بدون این عوامل، رقابت برای محموله‌های موجود گازوییل احتمالا همچنان شدید خواهد بود.

با رونق هوش مصنوعی در امریکا

هزینه تولید برق ۳۰ درصد افزایش می‌یابد

گسترش هوش مصنوعی معمولا از دیدگاه تاثیر آن بر نرم‌افزارهای محل کار، جست‌وجوی اینترنتی و گوشی‌های هوشمند بررسی می‌شود اما برای میلیون‌ها امریکایی، یکی از محسوس‌ترین پیامدهای این فناوری ممکن است در قالب هزینه‌های معمول خانوار یعنی قبض برق، نمایان شود.

به گزارش ایسنا، نتایج پژوهش بانک فدرال رزرو دالاس نشان داد، در حال حاضر قیمت عمده‌فروشی برق در سراسر امریکا به‌دلیل فعالیت مراکز داده حدود دو تا ۶ درصد بیشتر برآورد می‌شود و این تاثیر در مناطق با تراکم بیشتر مراکز داده، شدیدتر است.

پژوهشگران با بررسی سناریوی میان‌مدت در بین چند سناریو درباره افزایش مصرف برق مرتبط با هوش مصنوعی تا ۲۰۲۸، برآورد کردند که هزینه تولید برق ۲۰ تا ۳۰ درصد بیشتر از حالتی خواهد بود که هیچ مرکز داده جدیدی به شبکه اضافه نشود.

با این حال، افزایش هزینه تولید برق به‌معنای افزایش قبض برق خانوارها به همین میزان نیست. نرخ برق مصرفی خانوار شامل هزینه‌های انتقال، توزیع و سایر هزینه‌ها علاوه بر قیمت عمده‌فروشی برق است. پژوهشگران بانک فدرال رزرو دالاس اعلام کردند که بخش انرژی، حدود نیمی از قیمت معمول برق مصرفی را تشکیل می‌دهد. آنان همچنین تاکید کردند افزایش هزینه عمده‌فروشی برق بلافاصله به مصرف‌کنندگان منتقل نمی‌شود.

گسترش به‌کارگیری هوش مصنوعی به سخت‌افزارهایی با مصرف بالای انرژی وابسته است. آموزش و اجرای سامانه‌های هوش مصنوعی به منابع رایانشی گسترده‌ای نیاز دارد و براساس برآوردهای گردآوری شده از سوی پژوهشگران فدرال رزرو، بزرگ‌ترین مراکز داده می‌توانند به‌اندازه یک شهر کوچک برق مصرف کنند.

خانوارها ممکن است به‌طور غیرمستقیم این افزایش تقاضا را احساس کنند، زیرا هزینه ارتقای شبکه برق ممکن است میان تعداد بیشتری از مشترکان توزیع شود.

تقاضای مراکز داده تنها عامل موثر بر قیمت برق نیست. تغییرات پیش‌بینی شده قیمت به سرعت ساخت نیروگاه‌های جدید و همچنین توانایی شبکه‌های انتقال برای رساندن برق به مناطق مورد نیاز نیز بستگی دارد. پژوهشگران بانک فدرال رزرو دالاس سهم افزایش هزینه ناشی از رشد مصرف مراکز داده را از سهم مربوط به محدودیت‌های عرضه جدا نکرده‌اند.براساس نتایج این تحلیل، رشد یکسان مراکز داده در شرایطی که ساخت پروژه‌های جدید انرژی بادی و خورشیدی با سرعت کمتری انجام شود، هزینه بیشتری خواهد داشت. پژوهشگران همچنین دریافتند که رفع موانع شبکه انتقال می‌تواند بخشی از فشار وارد شده بر مناطقی را کاهش دهد که با بیشترین افزایش تقاضا روبرو هستند.قانون‌گذاران و نهادهای تنظیم‌کننده نیز به این شرایط واکنش نشان می‌دهند. دونالد ترامپ، رییس جمهور امریکا، از گسترش حضور این کشور در حوزه هوش مصنوعی و همزمان از تعهد داوطلبانه برای جلوگیری از افزایش هزینه برق خانوارها در نتیجه فعالیت مراکز داده حمایت کرده است.ایالت‌های امریکا نیز رویکردهای متفاوتی در پیش گرفتند. گِرگ ابوت، فرماندار جمهوری‌خواه تگزاس، تلاش کرده است از اتصال پروژه‌های مراکز داده به شبکه اصلی برق این ایالت تا زمان تکمیل یک حسابرسی جامع جلوگیری کند. در پنسیلوانیا، جاش شاپیرو، فرماندار دموکرات، اقداماتی را برای افزایش نظارت بر توسعه مراکز داده در مقیاس بزرگ انجام داده است. در نیویورک نیز کتی هوکول، فرماندار این ایالت، توقف یک‌ساله پروژه‌های جدید مراکز داده در مقیاس عظیم را در دستور کار قرار داده است.

با این حال، همچنان این پرسش مطرح است که هزینه ساخت نیروگاه‌های اضافی، پست‌های برق و خطوط انتقال مورد نیاز برای گسترش هوش مصنوعی چگونه باید میان مصرف‌کنندگان و شرکت‌های فعال در این حوزه تقسیم شود.سایت تی‌سی‌دی گزارش کرد، هرچند هوش مصنوعی در ظاهر فناوری مجازی به نظر می‌رسد اما اقتصاد این فناوری بیش از پیش به شبکه برق فیزیکی وابسته شده است؛ شبکه‌ای که خانوارها روزانه به آن متکی هستند.صنعت برق در حالی برای عبور پایدار از اوج مصرف تابستان ۱۴۰۶ آماده می‌شود که ناترازی برق از ۱۷ تا ۱۸ هزار مگاوات در سال‌های گذشته به کمتر از ۱۰ هزار مگاوات کاهش یافته و حالا اجرای ۱۴ مگاپروژه ۳ برای تقویت شبکه، مدیریت مصرف و افزایش ظرفیت تولید در دستور کار قرار گرفته است.

ناترازی برق نتیجه یک عامل واحد نیست، بلکه مجموعه‌ای از عوامل از جمله رشد سالانه مصرف برق، افزایش قابل توجه استفاده از تجهیزات سرمایشی، سرمایه‌گذاری ناکافی برای توسعه نیروگاه‌ها، فرسودگی بخشی از تأسیسات تولید و شبکه، کاهش تولید نیروگاه‌های برق آبی به دلیل خشکسالی و پایین بودن قیمت برق نسبت به هزینه واقعی تولید، در شکل‌گیری آن نقش دارند. از این رو، عبور از این چالش صرفاً با ساخت نیروگاه‌های جدید امکان‌پذیر نیست و همزمان باید افزایش تولید و مدیریت مصرف در دستور کار قرار گیرد. ناترازی در واقع حاصل فاصله میان میزان تولید و مصرف برق است و جبران این فاصله به دو محور افزایش ظرفیت تولید و کاهش مصرف نیاز دارد. در همین راستا، وزارت نیرو برای عبور از دوره اوج مصرف در ماه‌های گرم سال، برنامه ۱۴ مگاپروژه را در دستور کار قرار داده که چهار مگاپروژه آن در حوزه مسوولیت شرکت‌های توزیع نیروی برق تعریف شده است. این چهار مگاپروژه شامل تولید در توزیع، مدیریت مصرف، هوشمندسازی و کاهش تلفات است؛ برنامه‌هایی که طیف گسترده‌ای از اقدامات را از توسعه و ارتقای زیرساخت‌های شبکه تا اصلاح الگوی مصرف و افزایش بهره‌وری انرژی در بر می‌گیرد و با هدف کاهش فاصله میان تولید و مصرف و افزایش تاب‌آوری شبکه اجرا شده‌اند.

در قالب ۱۴ مگاپروژه یک که برای تابستان ۱۴۰۴ تدوین شد، اقداماتی همچون تعیین سقف مجاز و پایش لحظه‌ای مصرف برق در استان‌ها، مدیریت بار مصرفی ادارات به‌ویژه بارهای سرمایشی، استفاده از ابزارهای هوشمند برای کنترل مصرف مشترکان، شناسایی و برخورد با استفاده‌کنندگان غیرمجاز شبکه و قطع انشعاب مراکز غیرمجاز استخراج رمزارز، اصلاح روشنایی معابر شهری و بین‌راهی، احداث نیروگاه از سوی صنایع انرژی‌بر، توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر و سامانه‌های خورشیدی بامی، همچنین توسعه نیروگاه‌های تولید پراکنده و ارتقای نیروگاه‌های موجود در دستور کار قرار گرفت. در بخش مدیریت مصرف نیز ضمن تعیین سهمیه و سقف بار مجاز استان‌ها، اختیار سهمیه‌بندی برق مصارف مختلف به استانداران واگذار شد. همچنین مشترکان پرمصرف به تأمین برق مازاد بر الگوی مصرف از محل منابع تجدیدپذیر یا خرید برق از تابلوی برق سبز مکلف شدند. در کنار این اقدامات، اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی مشترکان نیز با هدف کاهش بار مصرفی بخش‌های مختلف دنبال شد.

بخشی از این برنامه نیز به بهینه‌سازی مصرف انرژی اختصاص داشت که جایگزینی موتورهای پربازده در کولرهای آبی، تعویض کولرهای فرسوده و جایگزینی لامپ‌های کم‌مصرف در روشنایی معابر از جمله اقدامات پیش‌بینی‌شده در این بخش بود.

براساس اعلام مسوولان، اجرای ۱۴ مگاپروژه یک با تکیه بر مدیریت مصرف، بهینه‌سازی شبکه و جلوگیری از فعالیت مزارع استخراج رمزارز غیرمجاز، علاوه بر کمک به جلوگیری از خاموشی‌های گسترده، به کاهش رشد شدت مصرف برق و بهبود شاخص‌های پایداری شبکه سراسری منجر شد.

پس از اجرای این برنامه، نسخه جدید آن با اتکا به دستاوردهای تابستان ۱۴۰۴ و با افق تابستان ۱۴۰۵ طراحی شد. مسوولان بر این باور بودند که اجرای کامل «۱۴ مگاپروژه ۲» علاوه بر افزایش ظرفیت تولید و انتقال برق، می‌تواند به کاهش شدت انرژی، ارتقای بهره‌وری، کاهش آلاینده‌ها و ایجاد فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی و شرکت‌های دانش‌بنیان منجر شود و عبور از تابستان ۱۴۰۵ را با سطح قابل قبولی از پایداری شبکه امکان‌پذیر کند.

باوجود اقدامات انجام‌شده، شرایط امسال به دلیل وقوع جنگ و آسیب وارد شده به تعدادی از نیروگاه‌ها پیچیده‌تر شد و همزمان با افزایش مصرف برق در تابستان، از اواخر تیرماه خاموشی‌های برنامه‌ریزی‌شده در برخی نقاط کشور آغاز شد. با این حال، همراهی مشترکان در کنار اقدامات صنعت برق موجب شد مصرف برق امسال حدود سه درصد نسبت به سال گذشته کاهش یابد و امکان تأمین برق بیشتری برای صنایع فراهم شود. به گفته مسوولان، ناترازی برق که در سال‌های گذشته به ۱۷ تا ۱۸ هزار مگاوات رسیده بود، امسال با مدیریت مصرف و همکاری مردم به کمتر از ۱۰ هزار مگاوات کاهش یافته است.

اخبار

ظرفیت صادرات نفت عراق افزایش یافت

وزیر نفت عراق اعلام کرد که عراق ظرفیت صادرات نفت خود را به بیش از سه میلیون بشکه در روز افزایش داده است.به گزارش ایسنا، رسانه‌های دولتی اعلام کردند که عراق از ابتدای سپتامبر توانسته است سه میلیون بشکه در روز نفت صادر کند.طبق گزارش رسانه‌های دولتی، بسیم محمد، وزیر نفت، گفت که دولت قصد دارد پس از تکمیل خطوط لوله استراتژیک و خروجی‌های صادراتی از طریق تنگه هرمز، ظرفیت را به پنج میلیون بشکه در روز افزایش دهد.به گفته مقامات، صادرات